

Робоча програма дисципліни «Соціологія»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

90

Годин

Загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

3

Модулі

Змістовних блоки курсу

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Соціологія

Спеціальність: 123 Комп'ютерна інженерія

Ступінь: Бакалавр

Обсяг: 90 годин / 3 кредити ЄКТС

Модулів: 3 змістовних блоки

Призначення дисципліни

Дисципліна «Соціологія» формує у студентів системне розуміння суспільства як цілісної соціальної системи, закономірностей її функціонування та розвитку. Курс охоплює теоретичні основи соціологічної науки, методи соціологічних досліджень, а також прикладну соціологію у контексті сучасних суспільних процесів в Україні та світі.

Дисципліна є обов'язковою для підготовки бакалаврів зі спеціальності «Комп'ютерна інженерія» та забезпечує формування загальних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою.

Загальні компетентності

Аналітичне мислення

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання соціальної інформації: виявлення причинно-наслідкових зв'язків у суспільних процесах, порівняння альтернативних інтерпретацій, формування обґрунтованих висновків.

Комунікація

Здатність до усної та письмової комунікації: чітко пояснювати соціальні явища та процеси, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати реферати, есе та аналітичні записки з соціологічної тематики.

Самоорганізація

Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, презентацій і дослідницьких проектів із соціології.

Командна робота

Відповідальність, ініціативність та готовність працювати в команді під час групового аналізу соціальних кейсів, обговорення дискусійних питань суспільного розвитку та спільного пошуку рішень.

Студент повинен вміти: аналізувати навчальну, статистичну та соціологічну інформацію; виділяти головне та узагальнювати результати; планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння соціологічної теорії

Розуміння сутності та закономірностей розвитку суспільства як соціальної системи, знання основних соціологічних парадигм, теорій і концепцій від класичної до сучасної соціології, вміння їх аналізувати у контексті сучасних суспільних процесів.

Соціологічне дослідження

Здатність застосовувати методи соціологічного дослідження: кількісні (анкетування, опитування) та якісні (інтерв'ю, фокус-групи, кейс-стаді); обробляти й інтерпретувати отримані дані, робити обґрунтовані висновки.

Соціальна структура та інститути

Знання основ соціальної структури суспільства, соціальної стратифікації, соціальних інститутів та організацій. Розуміння процесів соціалізації, соціальної мобільності та соціальних змін у сучасному суспільстві.

Прикладна соціологія

Орієнтування у сфері прикладної соціології; використання соціологічних знань для аналізу суспільних проблем; застосування наукових та інформаційних джерел для формування обґрунтованих висновків і суджень про соціальні процеси.

Результати навчання

01

Пояснення соціологічних категорій

Пояснювати сутність ключових понять і явищ: суспільство, соціальна система, соціальний інститут, стратифікація, соціалізація, девіація, соціальна мобільність, глобалізація, соціальні зміни.

03

Аналіз соціальних явищ

Аналізувати ключові соціальні проблеми та суспільні трансформації для виявлення їх причин, механізмів і наслідків, зокрема в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України.

02

Характеристика соціальних процесів

Характеризувати основні соціальні процеси та явища в сучасному українському суспільстві, застосовувати методи порівняльного та структурного аналізу, визначати тенденції та робити висновки.

04

Проведення досліджень

Планувати та проводити прості соціологічні дослідження; використовувати наукові та інформаційні ресурси для підготовки обґрунтованих аналітичних матеріалів із суспільної тематики.

Теоретичні основи соціології

1

Тема 1.1

Соціологія як наука: предмет, об'єкт, структура, функції та методи. Місце соціології в системі суспільних наук.

2

Тема 1.2

Історія соціологічної думки: від класичної до сучасної соціології. Основні теоретичні парадигми.

3

Тема 1.3

Суспільство як соціальна система. Соціальна структура, соціальні інститути та організації.

4

Тема 1.4

Особистість і суспільство. Соціалізація, соціальний статус і роль. Соціальна поведінка та девіація.

Соціологія як наука: предмет, об'єкт, структура, функції

Лекційний матеріал (4 год.)

Лекція 1: Соціологія як наука про суспільство. Об'єкт і предмет соціології. Місце соціології серед суспільних наук. Структура соціологічного знання: загальна соціологія, спеціальні та галузеві соціологічні теорії. Рівні соціологічного аналізу: мікро-, мезо- та макросоціологія.

Лекція 2: Методи соціологічного дослідження: кількісні та якісні підходи. Функції соціології: пізнавальна, прогностична, управлінська, соціально-технологічна. Соціологія в умовах воєнного стану та її роль у вивченні суспільних трансформацій.

Ключові питання лекції

- Визначення соціології та її місце серед суспільних наук
- Об'єкт і предмет соціологічного знання
- Структурні рівні соціологічної науки
- Основні функції соціології
- Методи збору та аналізу соціологічної інформації

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Складання порівняльної таблиці: соціологія та суміжні науки (психологія, політологія, антропологія, економіка) — спільне та відмінне у предметі і методах.

Завдання 2. Кейс: аналіз соціологічних досліджень в умовах воєнного стану в Україні. Обговорення методологічних викликів.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (10 год.)

- Опрацювання підручника: Лукашевич М. П., Туленков М. В. «Соціологія. Загальний курс» — розділ «Соціологія як наука»
- Підготовка реферату: «Соціологія в системі суспільних наук: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні»
- Складання термінологічного словника з основних понять теми (15–20 термінів)

Очікуваний результат: студент вміє визначати предмет і об'єкт соціології, характеризувати її структуру, функції та методи дослідження.

Історія соціологічної думки та теоретичні парадигми

1

Класична соціологія

О. Конт, Е. Дюркгайм, М. Вебер, К. Маркс — фундатори соціологічної науки, їх основні ідеї та внесок.

2

Некласична соціологія

Структурний функціоналізм (Парсонс), символічний інтеракціонізм, теорія конфлікту, феноменологія.

3

Сучасна соціологія

Постмодерні теорії, теорія мережевого суспільства (Кастельс), соціологія ризику (Бек), цифрова соціологія.

4

Українська соціологія

Розвиток соціологічної думки в Україні. Інститут соціології НАН України. Сучасні дослідження українського суспільства.

Лекційний матеріал (4 год.)

Становлення соціології як науки: О. Конт і позитивізм. Класична соціологія: Е. Дюркгайм про соціальні факти і солідарність; М. Вебер про соціальну дію та розуміючу соціологію; К. Маркс про соціальний клас і суспільні суперечності. Сучасні соціологічні парадигми. Розвиток соціологічної думки в Україні: від М. Грушевського до сучасних досліджень Інституту соціології НАН України.

Практичне заняття (2 год.) та СРС (10 год.)

Практика: Порівняльна характеристика класичних соціологічних теорій; дискусія «Яка теорія найкраще пояснює сучасне українське суспільство?»; аналіз сучасних соціологічних досліджень в Україні.

СРС: Опрацювання: Найчук А. В., Сулятицька Т. В., Маркітантов В. Ю. «Соціологія: навчально-методичний посібник» (2024); підготовка аналітичної записки «Внесок українських соціологів у розвиток соціологічної науки».

Суспільство як система. Особистість і суспільство

Тема 1.3 — Суспільство як соціальна система (Лекція 5–6, 4 год.)

Суспільство: поняття, ознаки, типологія. Системний підхід до аналізу суспільства. Соціальні інститути: поняття, функції, класифікація. Базові соціальні інститути: сім'я, освіта, економіка, держава, релігія. Соціальні організації та їх роль у суспільстві. Громадянське суспільство: поняття та стан в Україні.

Практика (2 год.): Аналіз соціальних інститутів українського суспільства в умовах воєнного стану; кейс «Трансформація соціальних інститутів в умовах кризи»; складання схеми соціальних інститутів.

СРС (8 год.): Опрацювання: Лукашевич М. П., Туленков М. В. «Соціологія. Загальний курс» (2023) — розділи «Суспільство», «Соціальні інститути»; підготовка реферату «Громадянське суспільство в Україні: стан та перспективи розвитку».

Тема 1.4 — Особистість і суспільство (Лекція 7–8, 4 год.)

Особистість як соціальний феномен. Соціальний статус і соціальна роль. Процес соціалізації: агенти, механізми, етапи. Первинна та вторинна соціалізація. Соціальна поведінка: норми, відхилення, контроль. Девіантна поведінка: теорії та прояви. Соціальний контроль та його механізми. Маргінальність як соціальне явище.

Практика (2 год.): Аналіз процесів ресоціалізації в умовах воєнного стану; дискусія «Девіантна поведінка: норма чи патологія?»; кейс «Соціальна ідентичність в умовах суспільних змін».

СРС (8 год.): Опрацювання: Найчук А. В., Сулятицька Т. В., Маркітанов В. Ю. «Соціологія» (2024) — розділ «Особистість і суспільство»; підготовка есе «Соціалізація молоді в умовах цифрового суспільства».

Соціальна структура, стратифікація та соціальні процеси

Тема 2.1

Соціальна стратифікація та соціальна нерівність. Теорії стратифікації. Класова структура сучасного українського суспільства.

Тема 2.2

Соціальна мобільність: поняття, типи, канали. Соціальна мобільність в Україні в умовах воєнного стану та міграції.

Тема 2.3

Соціальні групи та спільноти. Соціальні рухи та колективна поведінка. Громадянська активність та волонтерство в Україні.

Тема 2.4

Соціальні зміни та соціальний розвиток. Глобалізація та її вплив на суспільство. Інформаційне суспільство та цифрові трансформації.

Соціальна стратифікація та нерівність

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття соціальної нерівності та стратифікації. Критерії стратифікації: дохід, влада, престиж, освіта. Теорії стратифікації: функціоналістська (Парсонс, Девіс, Мур) та конфліктна (Маркс, Вебер). Основні страти сучасного суспільства. Бідність як соціальне явище: абсолютна та відносна. Соціальна стратифікація сучасного українського суспільства: особливості, тенденції, виклики в умовах воєнного стану.

Ключові питання

- Поняття та критерії соціальної стратифікації
- Теоретичні підходи до вивчення нерівності
- Середній клас: поняття та стан в Україні
- Бідність як соціальна проблема
- Трансформація соціальної структури України в умовах війни

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз даних соціологічних досліджень Інституту соціології НАН України щодо соціальної структури українського суспільства.

Завдання 2. Кейс: «Соціальна нерівність в Україні: причини, прояви та шляхи подолання». Групова робота та презентація висновків.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання: Головаха Є. І., Макеев С. О. «Українське суспільство в умовах війни: 2022 рік» — Київ : Інститут соціології НАН України, 2023
- Підготовка реферату: «Соціальна мобільність в Україні в умовах воєнного стану та вимушеної міграції»
- Складання аналітичної таблиці «Соціальна стратифікація: порівняння теоретичних підходів»

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати соціальну стратифікацію, аналізувати соціальну нерівність та оцінювати стан соціальної структури сучасного українського суспільства.

Соціальна мобільність та міграція

Лекційний матеріал (4 год.)

Поняття соціальної мобільності (П. Сорокін). Типи мобільності: вертикальна, горизонтальна, міжпоколінна, внутрішньопоколінна. Канали соціальної мобільності. Міграція як особливий вид мобільності: внутрішня та зовнішня, добровільна та вимушена. Вимушені переселенці в Україні: масштаби, виклики, соціальна інтеграція. IT-сфера як сучасний соціальний ліфт.

Практика (2 год.) та СРС (8 год.)

Практика: Аналіз соціологічних даних про вимушену міграцію в Україні; кейс «IT-фахівець як новий середній клас»; дискусія «Соціальна мобільність в Україні: виклики та можливості».

СРС: Опрацювання: Скокова Л. Г. «Повсякденний досвід війни: зміни життєвого середовища й самовідчуття населення України». Габітус, 2023; підготовка аналітичної записки «Вимушена міграція та її соціальні наслідки для України».

Соціальні групи, рухи та соціальні зміни

Тема 2.3 — Соціальні групи та рухи (Лекція 13–14, 4 год.)

Соціальні групи: поняття, ознаки, класифікація (малі/великі, первинні/вторинні, формальні/неформальні). Соціальні спільноти та їх типи. Соціальні рухи: поняття, типи, механізми формування. Колективна поведінка та соціальні протести. Волонтерський рух в Україні як форма соціальної солідарності в умовах воєнного стану. Громадянська активність та демократична участь.

Практика (2 год.): Аналіз волонтерського руху в Україні як соціального феномену; кейс «Соціальні рухи та суспільні зміни: приклади з сучасної України»; складання схеми типів соціальних груп.

СРС (8 год.): Опрацювання: Найчук А. В. та ін. «Соціологія» (2024) — розділ «Соціальні групи та спільноти»; підготовка реферату «Волонтерський рух в Україні: соціологічний аналіз».

Тема 2.4 — Соціальні зміни та глобалізація (Лекція 15–16, 4 год.)

Поняття соціальних змін та соціального розвитку. Теорії соціальних змін: еволюційні, циклічні, конфліктні. Соціальний прогрес та критерії його оцінки. Глобалізація: сутність, виміри, наслідки. Інформаційне суспільство: концепція, ознаки, виклики. Цифрові трансформації та соціальні мережі як агенти соціальних змін. Соціологія технологій та ІТ-суспільство.

Практика (2 год.): Аналіз впливу цифрових технологій на соціальні відносини; дискусія «Глобалізація і національна ідентичність: суперечності та можливості»; кейс «Соціальні мережі як інструмент соціальних змін».

СРС (8 год.): Підготовка аналітичної записки «Цифрове суспільство: можливості та ризики для України»; аналіз соціологічних досліджень цифрових трансформацій в Україні.

Галузева соціологія та методологія соціологічних досліджень

Тема 3.1

Галузева соціологія: соціологія сім'ї, праці, освіти, культури, релігії. Актуальні проблеми в контексті сучасної України.

Тема 3.2

Соціологія масових комунікацій та громадської думки.
Соціальні медіа та інформаційна безпека в умовах гібридної війни.

Тема 3.3

Методологія та методи соціологічних досліджень. Програма дослідження. Кількісні та якісні методи збору даних.

Галузева соціологія: сім'я, праця, освіта, культура

Лекційний матеріал (4 год.)

Галузева соціологія та її місце у структурі соціологічного знання. Соціологія сім'ї: сім'я як соціальний інститут, функції, трансформації в сучасній Україні. Соціологія праці: праця як соціальне явище, зайнятість, безробіття, ринок праці. Соціологія освіти: освіта як соціальний інститут, проблеми рівного доступу та якості. Соціологія культури: культура, субкультури, масова культура. Вплив воєнного стану на ці сфери суспільного життя в Україні.

Ключові питання

- Трансформація сім'ї в сучасному українському суспільстві
- Ринок праці в умовах воєнного стану та відновлення
- Освіта в умовах гібридного та дистанційного навчання
- Культурна ідентичність українців у контексті війни
- Роль релігії у суспільній консолідації

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Аналіз трансформацій інституту сім'ї в сучасній Україні на основі даних соціологічних досліджень.

Завдання 2. Кейс: «Освіта під час війни: дистанційне навчання — виклики та можливості». Групова дискусія.

Завдання 3. Тестування за ключовими термінами теми (10 питань).

Самостійна робота (8 год.)

- Опрацювання: Лукашевич М. П., Туленков М. В. «Соціологія. Загальний курс» (2023) — розділи «Соціологія сім'ї», «Соціологія праці», «Соціологія освіти»
- Підготовка реферату: «Трансформація ринку праці в Україні в умовах воєнного стану»
- Аналіз культурних змін в українському суспільстві під час повномасштабного вторгнення

Очікуваний результат: студент вміє характеризувати галузеві соціологічні теорії, аналізувати стан базових соціальних інститутів в сучасній Україні.

Соціологія масових комунікацій та громадської думки

Масові комунікації як соціальний інститут

Роль ЗМІ у формуванні суспільної думки, ціннісних орієнтацій та соціальних норм. Традиційні та нові медіа.

Соціальні мережі та цифрове суспільство

Facebook, Telegram, TikTok як соціальні платформи. Інформаційні бульбашки, фейки та маніпуляції. Медіаграмотність.

Громадська думка та її вивчення

Поняття громадської думки, методи вивчення. Соціологічні опитування та їх роль у демократичному суспільстві. Особливості проведення досліджень в умовах воєнного стану.

Лекційний матеріал (4 год.)

Масові комунікації як соціальний інститут: функції, структура, вплив на суспільство. Теорії масової комунікації. Громадська думка: поняття, механізми формування, методи вивчення. Дезінформація та пропаганда як інструменти гібридної війни Росії проти України. Роль соціальних мереж у формуванні суспільної думки та мобілізації громадян. Медіаграмотність в умовах інформаційної війни.

Практика (2 год.) та СРС (7 год.)

Практика: Аналіз прикладів дезінформації та пропаганди в умовах воєнного стану; дискусія «Роль соціальних мереж у мобілізації українського суспільства»; розробка плану соціологічного опитування з актуальної теми.

СРС: Опрацювання: Головаха Є. І., Макеев С. О. «Українське суспільство в умовах війни: 2023 рік» — Київ : Інститут соціології НАН України, 2024; підготовка аналітичної записки «Медіаграмотність як інструмент захисту від інформаційних маніпуляцій».

Очікуваний результат: студент вміє аналізувати роль ЗМІ та соціальних мереж у суспільстві, розрізняти інформацію та маніпуляцію, оцінювати механізми формування громадської думки.

Методологія та методи соціологічних досліджень

Лекційний матеріал (4 год.)

Соціологічне дослідження: поняття, типи, етапи. Програма соціологічного дослідження: структура та вимоги. Вибірка: типи та методи формування. Кількісні методи: анкетування, опитування, контент-аналіз, вторинний аналіз даних. Якісні методи: глибинне інтерв'ю, фокус-групи, включене спостереження. Аналіз та інтерпретація соціологічних даних. Особливості проведення соціологічних досліджень в умовах воєнного стану в Україні. Етика соціологічного дослідження.

Ключові питання

- Структура програми соціологічного дослідження
- Методи побудови вибірки
- Кількісні та якісні методи збору даних: переваги та обмеження
- Обробка та аналіз соціологічних даних
- Особливості досліджень в умовах воєнного стану

Практичне заняття (2 год.)

Завдання 1. Розробка програми соціологічного дослідження за обраною темою (актуальна соціальна проблема): визначення мети, завдань, гіпотез, вибірки.

Завдання 2. Розробка анкети для соціологічного опитування (10–15 питань різних типів). Взаємне рецензування та обговорення.

Завдання 3. Презентація міні-проектів «Соціологічне дослідження актуальної проблеми студентського середовища».

Самостійна робота (7 год.)

- Опрацювання: Найчук А. В., Сулятицька Т. В., Маркітантов В. Ю. «Соціологія» (2024) — розділ «Методологія соціологічних досліджень»
- Підготовка та проведення міні-опитування (10–15 респондентів), аналіз та інтерпретація результатів
- Підготовка звіту про результати міні-дослідження

Очікуваний результат: студент вміє розробляти програму соціологічного дослідження, застосовувати методи збору даних, аналізувати та інтерпретувати соціологічну інформацію.

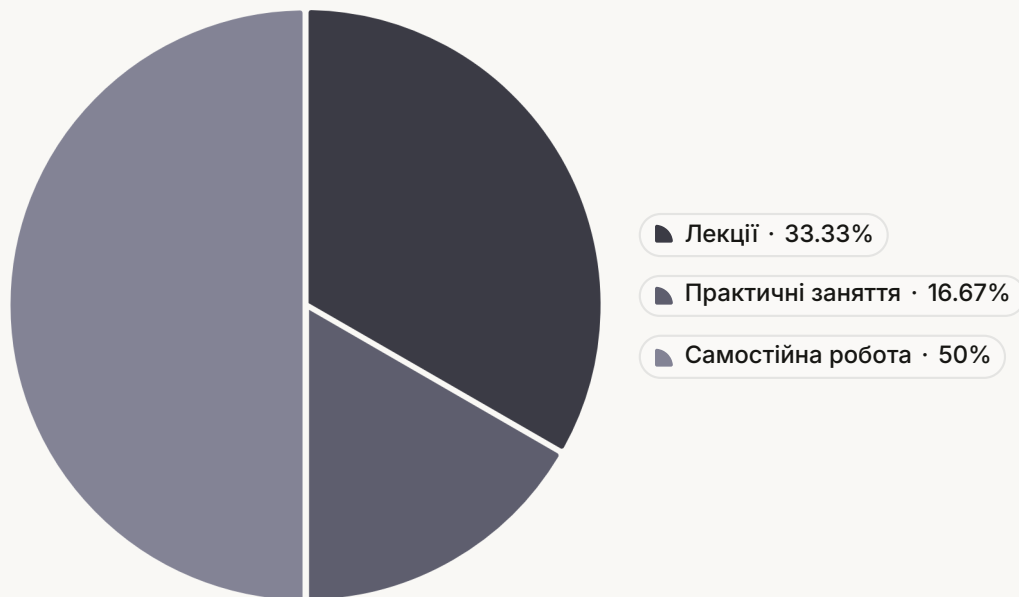
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	СРС (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Соціологія як наука	4	2	10
	Тема 1.2 — Історія соціологічної думки	4	2	10
	Тема 1.3 — Суспільство як система	4	2	8
	Тема 1.4 — Особистість і суспільство	4	2	8
Модуль 2	Тема 2.1 — Соціальна стратифікація	4	2	8
	Тема 2.2 — Соціальна мобільність та міграція	4	2	8
	Тема 2.3 — Соціальні групи та рухи	4	2	8
	Тема 2.4 — Соціальні зміни та глобалізація	4	2	8
Модуль 3	Тема 3.1 — Галузева соціологія	4	2	8
	Тема 3.2 — Соціологія масових комунікацій	4	2	7
	Тема 3.3 — Методологія досліджень	2	2	7
Разом	11 тем / 3 модулі	30	15	45

Загальний обсяг: 90 годин = 3 кредити ЄКТС. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Структура навчального часу

Коментар до розподілу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

Лекції — 30 год. (33%)

Системне подання ключового теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і актуальних прикладів із сучасного українського та світового суспільства.

Практичні — 15 год. (17%)

Відпрацювання навичок, аналіз соціологічних даних, розгляд кейсів, дискусії та захист міні-проектів. Спрямовані на розвиток аналітичного мислення та дослідницьких навичок.

Самостійна робота — 45 год. (50%)

Поглиблене вивчення, підготовка завдань, робота з джерелами та науковою літературою. Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни**.

Самостійна робота студентів — Детальний опис

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками із соціології (Лукашевич, Туленков, Найчук та ін.), науковими статтями у фахових виданнях. Студент конспектує ключові положення, виділяє головні поняття та порівнює підходи різних авторів.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання сайтів: Інституту соціології НАН України (isnasu.org.ua), Соціологічної асоціації України (sau.in.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua). Аналіз результатів соціологічних досліджень.

Індивідуальні завдання

Виконання аналітичних завдань (порівняльний аналіз соціальних явищ, характеристика соціальних процесів); творчих завдань — есе, аналітичні записки, міні-дослідження з актуальних соціологічних проблем сучасної України.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять (опрацювання джерел, повторення теорії); підготовка до тестувань (ключові терміни та поняття); підготовка до контрольних робіт за кожним модулем (систематизація знань).

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: аналітичні та тестові вправи за темами змістовного модуля.

Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Проводиться після кожної теми у формі тестування (10–15 питань) або усного опитування.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, що охоплює теми змістовного модуля (теоретичні питання, аналіз соціологічних даних, оцінка соціальних явищ). Оцінюються повнота відповіді, аргументованість та обґрунтованість висновків. Проводиться після завершення кожного модуля.

3

Підсумковий контроль

Залік/іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та письмові відповіді на питання. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали: **100-бальна система** з переведенням у національну шкалу та ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

Методи викладання

Викладання дисципліни «Соціологія» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок критичного мислення, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері комп'ютерної інженерії та громадянського суспільства.

Лекції

Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, статистичних даних і актуальних прикладів із суспільного життя; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.

Робота з даними

Опрацювання результатів соціологічних досліджень, статистичних матеріалів та звітів; формування навичок критичного аналізу й оцінки достовірності соціологічної інформації.

Кейс-стаді

Аналіз реальних соціальних ситуацій та суспільних проблем; студенти виявляють соціологічну проблематику, пропонують інтерпретації та обґрунтовують висновки.

Дискусії

Обговорення актуальних соціологічних проблем та суспільних явищ; розвиток критичного мислення, аргументації та поваги до різних точок зору.

Соціологічне дослідження

Підготовка програми дослідження, розробка інструментарію, проведення міні-опитування та аналіз отриманих даних; розвиток дослідницьких навичок.

Цифрові інструменти

Використання онлайн-платформ для збору соціологічних даних, аналізу соціальних мереж та опрацювання статистичної інформації; інтеграція IT-компетентностей із соціологічним аналізом.

Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія».

Рекомендована література — Підручники та посібники (2022–2024 рр.)

1. Лукашевич М. П., Туленков М. В.

Соціологія. Загальний курс : підручник. — 4-те вид. — Київ : Каравела, 2023. — 408 с. (Затверджено МОН України)

2. Найчук А. В., Сулятицька Т. В., Маркітантов В. Ю.

Соціологія : навчально-методичний посібник. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. — 298 с.

3. Головаха Є. І., Макеєв С. О. (ред.)

Українське суспільство в умовах війни: 2022 рік. — Київ : Інститут соціології НАН України, 2023. — 318 с.

4. Головаха Є. І., Макеєв С. О. (ред.)

Українське суспільство в умовах війни: 2023 рік. — Київ : Інститут соціології НАН України, 2024. — 294 с.

5. Скокова Л. Г.

Повсякденний досвід війни: зміни життєвого середовища й самовідчуття населення України. — Габітус, 54. — 2023. *Рекомендується для тем 2.1–2.2.*

6. Макеєв С. О.

Соціальні структури воєнного стану в Україні. — Київ : Інститут соціології НАН України, 2023. *Рекомендується для модулів 2–3.*

7. Симончук О. В.

Динаміка класової і статусної самоідентифікації: Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми розвитку соціологічної теорії». — Київ : КНУ ім. Шевченка, 2022. *Рекомендується для теми 2.1.*

8. Лавріненко Н. В.

Особливості українського і російського національного менталітету і контакт з реальністю. — XI Міжнародна науково-практична конференція «Конфлікти, війни та соціальні трансформації епохи модерну». — Київ, 2023. *Рекомендується для теми 3.2.*

Нормативно-правова база

→ Конституція України

Прийнята 28 червня 1996 р. Основний Закон держави, що закріплює права та свободи громадян, основи суспільного ладу.
zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII

Визначає засади освітньої діяльності в Україні, у т. ч. вивчення суспільних дисциплін. zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII

Визначає стандарти вищої освіти, зміст освітніх програм та вимоги до компетентностей бакалаврів. zakon.rada.gov.ua

→ Закон «Про соціологічну діяльність в Україні» від 12.01.2023

Регулює засади організації та проведення соціологічних досліджень в Україні. zakon.rada.gov.ua

→ Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія»

Визначає загальні та спеціальні компетентності для підготовки бакалаврів із комп'ютерної інженерії. mon.gov.ua

Офіційні ресурси та фахові видання

Інститут соціології НАН України

isnasu.org.ua — результати соціологічних досліджень, моніторинг «Українське суспільство», наукові публікації.

Соціологічна асоціація України

sau.in.ua — фахова організація соціологів, конференції, публікації, новини галузі.

Державна служба статистики України

ukrstat.gov.ua — статистичні дані для соціологічного аналізу демографічних, економічних та соціальних процесів.

Верховна Рада України

zakon.rada.gov.ua — нормативно-правова база, законодавчі акти з питань суспільного розвитку, соціального захисту та освіти.

Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг»

isnasu.org.ua/stmm — провідне фахове видання з соціологічної теорії та прикладних досліджень.

Журнал «Габітус»

Науковий журнал з актуальних проблем соціологічних досліджень, виходить з 2017 р. Публікує результати емпіричних досліджень.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

nbuv.gov.ua — електронні ресурси, наукові статті, монографії із соціологічної тематики.

Міністерство освіти і науки України

mon.gov.ua — освітні стандарти, навчальні програми, методичні матеріали для ЗВО.

Зв'язок дисципліни зі спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія»

Чому «Соціологія» для інженерів?

Дисципліна «Соціологія» є невід'ємною складовою підготовки бакалаврів зі спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія». Розуміння соціальних процесів формує у майбутніх інженерів громадянську відповідальність, критичне мислення та здатність розробляти технології, що відповідають потребам суспільства.

Сучасний IT-фахівець працює в глобальному соціальному середовищі, де розуміння суспільних процесів, соціальних структур та потреб різних груп користувачів є конкурентною перевагою та необхідністю.

Практичне значення для майбутньої кар'єри

- UX-дизайн та розробка ПЗ з урахуванням соціологічних потреб користувачів
- Аналіз Big Data: соціологічні методи для обробки та інтерпретації даних
- Розробка соціально відповідальних IT-продуктів та технологій
- Управління командами та розуміння групової динаміки в IT-проектах
- Розуміння ринку та споживчої поведінки для продуктових рішень
- Аналіз соціальних мереж та цифрових спільнот для IT-бізнесу

Ключові компетентності курсу — Підсумок

Курс охоплює всі ключові аспекти соціологічної науки — від теоретичних основ до прикладних методів дослідження — і формує у студентів цілісне розуміння суспільства, необхідне для відповідального розвитку технологій та громадянської активності.

Бажаємо успіхів у вивченні Соціології!

90

Годин

Загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

Відповідно до стандарту

11

Тем

У 3 змістовних модулях

8

Джерел

Рекомендованої літератури 2022–2024 рр.

«Соціологія — це наука, що дає нам очі, щоб побачити суспільство таким, яким воно є насправді.» — Є. І. Головаха, Інститут соціології НАН України

Спеціальність 123 · Комп'ютерна інженерія · Бакалавр · 3 кредити ЄКТС